

VERKSAMHETSRESUMÉ

Detta har vi gjort 2020–2022

Baserad på STHF:s verksamhetsberättelser för kongressperioden, antagna på kongressen 22 april, 2023.

Seminarier, kurser, konferenser & mässor:

STHF deltar i Almedalen

Att delta under Almedalsveckan är något som STHF prioriterat under många år. Det är en fantastisk möjlighet att träffa och tala med politiker, myndighetspersoner och andra professionsföreträdare och inte minst lyssna, lära och inspireras av alla möten. Under pandemin blev det av naturliga skäl inget besök i Visby, men julveckan 2022 deltog STHF, dels i samverkan med Saco hälso- och sjukvård, dels vid Tandvård mot tobaks programpunkter. Det är en stor glädje att medverka tillsammans med Tandvård mot tobaks engagerade och kunniga representanter, det tobakspreventiva arbetet är en prioritet för tandhygienister. STHF deltog också i programpunkter om kompetensförsörjningen tillsammans med företrädare för både arbetsgivare, politik och professioner.

STHF på Riksstämman

Även den odontologiska riksstämman påverkades av pandemin, 2020 genomfördes ett digitalt format men 2021 var man åter på plats i Stockholm. Vid STHFs seminarium presenterades arbetet med en specialiseringsordning för tandhygienister. 2022 stod Göteborg för värdskapet och STHFs seminarium lyfte exempel på tandhygienisten utanför tandvården – Munhälsa i samverkan, TAIK-projektet i VG-region och folktandvården Dalarnas Folkhälsofunktion, båda mycket viktiga och goda förebilder för hur tandhygienisten kan bidra i samverkan med hälso- och sjukvårdens professioner. STHF medverkade vid båda dessa tillfällen med monter i utställningen Swedental.

TandhygienistDagarna

2020 ställdes TandhygienistDagarna in med kort varsel, det var en mycket stressande och besvärlig period som gav många nya lärdomar, inte bara hos oss utan även för kongressbyråer och mässarrangörer. 2021 arrangerades digitala TandhygienistDagar, väldigt roligt att i en svår situation kunna erbjuda ett intressant program av hög kvalitet trots det för oss nya formatet. 2022 kunde vi äntligen träffas i Linköping, det blev ett glädjefyllt återseende med ett mycket spännande och angeläget program.

Saco och SRAT:

STHF ingår genom SRAT i nätverket Saco Hälso- och sjukvård där vi i samverkan med Sacos hälso- och sjukvårdsprofessioner diskuterar gemensamma frågor. Vid våra träffar bjuds alltid någon företrädare för myndighet, politiken, SKR eller aktuell utredning in och vi får tillfälle att lyfta våra egna och gemensamma frågor och diskutera aktuella övergripande ämnen.

Vid behov och när det finns enighet tar vi gemensamt ställning genom debattartiklar, till exempel rörande psykisk ohälsa 2021.

Gemensamt har vi vid flera tillfällen arrangerat seminarium under Almedalsveckan, senast 2022 med rubriken »Hur behåller vi och vårdar hälso- och sjukvårdens medarbetare« där politiker från olika partier diskuterade och presenterade sin syn på kompetensförsörjningen.

STHF är en medlemsförening inom SRAT, vårt fackförbund som sköter den fackliga kärnverksamheten medan STHF ansvarar för de yrkesrelaterade frågorna och att stärka den egna professionen genom opinionsbildning och påverkansarbete.

SRAT utbildar och stöttar lokala förhandlare och finns representerade i flera övergripande förhandlingsammanslagningar.

STHF har representation i SRAT:s förbundsstyrelse.

Rekrytering:

De rekryteringsinsatser STHF upplever som mest värdefulla är de fysiska mötena på utbildningarna, vid mässor/arbetsmarknadsdagar, introduktionsdagar på arbetsplatser mm.

På grund av pandemin kunde få fysiska möten utföras under 2020, 2021 och även första delen av 2022, men digitala möten genomfördes på utbildningarna och som komplement till dessa utskick per mejl och post till studenterna. STHF deltog också på digitala arbetsmarknadsdagar och inspirationsdagar på de lärosäten där de anordnades. Sedan hösten 2022 har vi kunnat återgå till fysiska möten enligt rekryteringsplanen.

Stort fokus har legat på studentrekrytering samt på att utveckla nätverks-verksamheten ytterligare för att attrahera yrkesverksamma icke medlemmar till medlemskap samt bevara de medlemmar vi har.

Medlemsutvecklingen under perioden har tyvärr varit negativ från 3499 till 3322 medlemmar. Pensionsavgångar och färre studenter på utbildningarna leder till sämre rekryteringsunderlag vilket kan förklara minskningen.

Påverkansarbete:

Kontakter med riksdag, regering, myndigheter

En stor och viktig del i STHF:s verksamhet handlar om kommunikation och samverkan med de beslutande organen i Sverige. De myndigheter som främst berör tandvården är Socialstyrelsen, Försäkringskassan (FK), Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), Inspektionen för vård och omsorg (IVO), Strålsäkerhetsmyndigheten, Läkemedelsverket och ibland även andra. Alla dessa myndigheter har vi kontakt med varje år, vissa mer än andra. Mest regelbundet träffar vi Socialstyrelsen, FK och TLV.

Med regering och riksdag kommunicerar STHF främst genom enskilda kontakter med politiker. Under denna period har det exempelvis varit angeläget att träffa regeringsrepresentanter för att få klarhet i hur och varför tandhygienister exkluderades från den grupp av professioner som fick bemyndigande att utföra estetiska injektioner. STHF:s hemställan till regeringen om bemyndigande för tandhygienister att få utföra estetiska injektioner i ansiktet avlogs. Lagen omfattar de estetiska injektioner som görs på hela kroppen men STHF har utifrån kommunikation med både Socialdepartementet, Socialstyrelsen och IVO beslutat att åter hemställa om ett bemyndigande begränsat till ansiktet.

Kompetensförsörjning, kompetensutveckling, tandvårdens roll i hälso- och sjukvården samt villkoren i tandvårdsstödet är STHF:s viktigaste utmaningar i kommunikationen med företrädare i olika samhällspositioner.

NCD-nätverket

Det svenska nätverket mot icke smittsamma sjukdomar, NCD-nätverket, bildades i samband med FN:s möte om prevention och kontroll av icke smittsamma sjukdomar i september 2011 och består idag av 25 civilsamhällesorganisationer. STHF är medlem och arbetar aktivt med frågor som rör NCD. Nätverkets övergripande syfte är att öka antalet friska levnadsår. Nätverkets mål är att minska förekomsten av icke smittsamma sjukdomar såsom hjärt-kärlsjukdomar, cancer, diabetes, kroniska lungsjukdomar och psykisk ohälsa. Här ingår även både karies och parodontit. NCD-nätverket arbetar för närvarande med en kartläggning och påverkansplan i bland annat WHO-projektet Healthier Together. Här arbetar vi för att munhälsan ska inkluderas i planen.

Möten inom tandvården

STHF samverkar med och möter företrädare för ett flertal organisationer. Tandvårdens professionsföreträdare i tandvårdsteamerna möts regelbundet. STHF träffar även ämnesföreträdare både från tandhygienistprogrammen och från de odontologiska specialistföreningarna, som Svenska Parodontologiföreningen och Svensk samhällsodontologisk förening. Folk tandvårdsföreningen och privata tandvårdsaktörer är också viktiga samtalspartners för STHF.

STHF träffar företrädare för lärosäten med tandhygienistprogram, ämnesföreträdare och lärare. Genom våra nätverk kan vi både ta del av hur olika verksamheter fungerar men inte minst driva vårt påverkansarbete inom olika områden.

Remissvar

STHF har en hög ambition när det gäller att lämna synpunkter på remisser från myndigheter och regering. Dels får vi flera remisser skickade direkt till oss men ibland ser vi behov av att lämna synpunkter även på andra remisser inom hälso- och sjukvårdens område. Tandvårdens växande betydelse för allmänhälsa och vid specifika tillstånd gör att vi ser ett behov av att synliggöra munhälsan i sammanhang där den annars lätt glöms bort. När den nya äldreomsorgslagen togs fram tog vi själva initiativ till att få lämna våra synpunkter, liksom i den stora utredningen Börja med barnen. Under denna kongressperiod har det som vanligt kommit flera remisser från TLV där vi alltid lämnar synpunkter på nya förslag i tandvårdsstödet. Vi tar också chansen att återkommande lyfta frågor som vi ser som särskilt viktiga – exempelvis behovet av ett högre referenspris för undersökningsåtgärder.

Två stora remisser som särskilt berört tandvården under denna period är utredningen Jämlik tandhälsa - När behoven får styra och den omfattande revideringen av de Nationella riktlinjerna för tandvård. På dessa remisser har STHF lämnat omfattande remissvar. Samtliga STHF:s remissvar finns tillgängliga på vår hemsida.

Rätt till vård

STHF stöder det så kallade Rätt till vård-initiativet som värnar rätten för alla att få tillgång till hälso-, sjuk- och tandvård vid behov, även papperslösa. STHF representeras i arbetet av Carin Klefbom, tandhygienist i Stockholm. STHF har exempelvis under hösten 2022 medverkat i en debattartikel som lyfter vikten av tillgång till tolk vid vårdbesök.

Internationell samverkan:

EDHF, IFDH

STHF:s engagemang i den internationella yrkesgemenskapen har länge varit stark. Betydelsen av samverkan och professionsutveckling gemensamt i Europa och världen är viktigt av många skäl. Den påverkan vi kan ha på exempelvis utbildningsfrågor, arbetsmarknad och munhälsofrågor är viktigt både här hemma och internationellt. Under nio år, fram till och med 2021 har STHF:s ordförande Yvonne Nyblom också varit European Dental Hygienists Federations ordförande. Under den tiden har federationen stärkts och utvecklats till att idag ha en självklar plats bland de internationella organisationerna inom tandvårdssektorn. En gemensam struktur för tandhygienistutbildning har också utarbetats. STHF:s vice ordförande Fouzieh Eliassy har nyligen tagit plats i styrelsen för International Federation of Dental Hygienists, vilket ger en ny och spännande plattform för professionsutveckling och arbetet med att stärka den orala hälsans betydelse för allmän hälsa.

Råd, nätverk & styrelse:

Vid kongressen 2020 beslöts att STHF skulle inrätta ett chefsråd. Behovet av en samverkansytta för tandhygienister i chefsrollen har ökat i takt med att antalet chefer har ökat bland medlemmarna.

STHF har också samlat information speciellt för chefer och ledare på STHF:s hemsida. Under perioden har STHF utökat de digitala mötena för råden och nätverken med fler digitala träffar och specifika frågeställningar, något som varit mycket värdefullt och inspirerande.

STHF:s råd är, förutom chefsrådet, det vetenskapliga rådet som representerar i vetenskapliga sammanhang som berör forskning, exempelvis det vetenskapliga programmet vid Tandhygienist-Dagarna. Rådet granskar vetenskapligt underlag inför avtal med samarbetspartners, utser vetenskaplig redaktör till Tandhygienist-Tidningen samt arrangerar aktiviteter i samverkan med nätverket för forskarutbildande tandhygienister.

Det etiska rådet har en viktig roll som regleras i stadgar. Rådet stöttar medlemmar i frågor av etisk karaktär och kan stödja medlem vid exempelvis en anmälan till IVO. Till detta kommer även sju nätverk som samlar tandhygienister inom särskilda områden där tandhygienister är verksamma. Under perioden har följande nätverk varit aktiva: Nätverk Doktorander, Nätverk Forskarutbildade tandhygienister, Nätverk Kliniska handledare, Nätverk Ledarskap, Nätverk Lokala förhandlare, Nätverk Sjukhustandhygienister samt Nätverk Äldre.

STHF:s styrelse består av sju ledamöter med olika roller och ansvarsområden. Styrelsen som arbetat tillsammans sedan 2020 är Yvonne Nyblom, ordförande, Fouzieh Eliassy, vice ordförande, Ingela Jägestrand, sekreterare och ekonomiansvarig. Övriga ledamöter är Monica Ringdahl, Marie Sand, Ulrika Lindmark och Helen Östholm.

Styrelsemöten hålls cirka sex gånger på år, där vi alternerar mellan digitala och fysiska möten. Under kongressperioden har en digital verksamhetskonferens genomförts och under hösten 2022 har styrelsen haft digitala möten med samtliga aktiva lokalföreningar för att fånga upp önskemål och få en bättre överblick av hur lokalföreningarna fungerar och inom vilka områden de önskar mer stöd. Lika viktigt har varit att samtala om kompetensbrist och arbetsmiljöfrågor.

STHF:s råd:

Vetenskapliga rådet,
Chefsrådet, Etiska rådet

STHF:s nätverk:

Nätverk Doktorander
Nätverk Forskarutbildade tandhygienister
Nätverk Kliniska handledare
Nätverk Ledarskap
Nätverk Lokala förhandlare
Nätverk Sjukhustandhygienister
Nätverk Äldre.

Samarbete:

Samarbetsavtal med dentalföretag

STHF har idag samarbetsavtal med fyra företag gällande följande fem produkter: Tepe munhygienprodukter, Oral B el tandborste, Oral B tandkräm, Zendium tandkräm och V6 tuggummi. Detta är produkter med god dokumentation och som sedan ett flertal år tillbaka visat sig ha positiva dentala egenskaper. Samarbetsavtalen syftar till att profilera och stärka såväl yrkesgruppen tandhygienister som de aktuella produkterna mot allmänheten.

Information och marknadsföring:

Redaktionsråd, TandhygienistTidningen

TandhygienistTidningen utkommer med sex nummer varje år. Sedan februari 2020 har Lena Munck uppdraget som chefredaktör för tidningen, vid sidan av sitt uppdrag som kommunikatör och projektledare inom STHF. STHF:s redaktions- och marknadsråd har mötts sex gånger per år för att diskutera innehåll i kommande utgåvor av tidningen samt STHF:s övriga kommunikationsverksamhet. I STHF:s redaktions- och marknadsråd ingår förutom TandhygienistTidningens redaktör och STHF:s kommunikatör även ordförande för STHF och ordförande för Thusab. Även STHF:s vice ordförande och tidningens vetenskapliga redaktör deltar.

Filmer

Under perioden 2020–2022 har STHF tagit fram ett flertal filmer riktade mot allmänheten med information om munhälsa, om att besöka tandvården under pandemin, munhälsoråd till seniorer och en presentationsvideo om STHF.

Trycksaker, nyhetsbrev, hemsida

Webbplatsen www.tandhygienistforening.se uppdateras kontinuerligt med nyheter och information. Webbplatsen är responsiv vilket innebär att den visas lika bra på läsplattor och smartphones som på datorer. Webbavsnitt för att synliggöra STHF för studenter och chefer har skapats under det senaste året samtidigt som tobaks- och nikotinfrågan har utökats och lyfts fram. Under rubriken Tandvård i media sker en daglig nyhetsvärdering och publicering.

STHF är aktiva i de **sociala medierna** Facebook, Instagram och Youtube där vi kontinuerligt gör inlägg om STHFs verksamhet, medlemserbjudande och nyheter på tandvårdsområdet.

Under åren 2020-2022 har 30 **elektroniska medlemsbrev** gått ut till STHF:s medlemmar. Brevan tar bland annat upp aktuella frågor inom STHF, kursinbjudningar, information om nya regler och föreskrifter och enkäter. Brevan öppnas av i genomsnitt 45 procent av medlemmarna vilket är en mycket bra siffra för elektroniska nyhetsbrev.

Nytt rekryteringsmaterial för chefer och ledare har tagits fram och skickats ut till lokal-föreningarna.

Skriften om munhälsa för allmänheten "Viktig information om din munhälsa - information från Sveriges Tandhygienistförening" har uppdaterats och moderniserats grafiskt.

Kunskapsdokument för medlemmar uppdateras årligen och återfinns för inloggade medlemmar på STHF:s hemsida under Profession/Informationsmaterial samt under Organisation/Tandhygienistföretagare. Exempel på skrifter är:

- » Patientsäkerhet
- » Hygien- och smittskydds-rutiner för tandvården
- » Arbetsmiljöprogram
- » Etiska regler & kommentarer
- » Bokföring
- » Kvalitetssäkra patientjournalen
- » Marknadsföring och sociala media
- » Om du blir anmäld i din yrkesutövning
- » Barn som far illa
- » Lönepolitiskt program
- » Starta egen verksamhet, checklista
- » Vägledning – vem äger patientuppgifterna, rättslig tolkning
- » Förenklad redovisning för enskilda näringsidkare
- » Momsredovisning
- » Dataskyddsförordningen – vad gäller för egen-företagare?

TANDHYGIENIST
TIDNINGEN

www.tandhygienistforening.se

Stipendier och priser:

Sveriges Tandhygienistförening och TePe Munhygienprodukters studerandepris

Årligen delas ett pris ut till en student på sjätte terminen för väl genomförda insatser under studietiden. Priset delas ut vid samtliga tandhygienistutbildningar i syfte att främja och stimulera studierna så att dessa leder till utveckling av tandhygienistprofessionen.

STHF:s medlemsstipendium till professor Sture Nymans minne

Stipendiet syftar till att främja och stimulera utveckling av tandhygienistens yrkesområde Oral hälsa, genom utbildning, fortbildning och forskning.

Utbildnings-, forsknings- och yrkesfrågor:

Specialisering

Redan 2016 tog STHF ett beslut om att starta arbetet med att utveckla en specialiseringsordning för tandhygienister. Allt sedan dess har STHF tillsammans med STHF:s vetenskapliga råd och ett flertal personer från lärosäten och verksamheter arbetat med att utforma ett förslag som möter tandvårdens behov och samtidigt stimulerar tandhygienister till kompetensutveckling. Processen är både svår och utmanande på flera sätt. Det tar tid att få alla delar på plats då det är nödvändigt att arbetsgivare, lärosäten och STHF har en gemensam målbild för en specialisering. Från STHF:s sida ser vi det som mycket viktigare att slutresultatet blir bra än att det går fort. Det här ska bli hållbart över lång tid och verkligen bli en tillgång både för tandvården och för tandhygienisters kompetensutveckling.

Kompetensförsörjning i tandvården

Kompetensförsörjningsfrågan har under kongressperioden

vuxit och är idag den dominerade utmaningen inom tandvården och för oss tandhygienister. Under flera år har antalet examinerade tandhygienister minskat med cirka 50 per år. Samtidigt går en stor andel av tandhygienistkåren i pension. Vi ser en tendens till flykt från yrket redan efter några år som verksam. De senaste åren har inneburit en hög arbetsbelastning under ekonomisk tidspress som ofta innebär ökade sjukskrivningar, att man kortar ned sin arbetstid eller helt enkelt byter yrke. Enskilda tandhygienister vittnar om alla dessa problem och utmaningar. Tandvården är inte ensam om problematiken, i princip hela hälso- och sjukvårdssektorn är påverkad av kompetensbristen, vilket inte gör det lättare.

Lärosätena dras med brist på lärare, främst forskarutbildade.

Den negativa spiral vi på många sätt befinner oss i drabbar hela tandvården men främst inom folktandvården. Vad finns att

göra? Det pågår flera initiativ inom myndigheter och i organisationer för att komma till rätta med problematiken. I januari 2020 inrättades exempelvis det Nationella vårdkompetensrådet som är ett rådgivande organ med representanter från regioner, kommuner, lärosäten, Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet (UKÄ). STHF:s intryck är att tandvården inte har en prioriterad roll i vårdkompetensrådets arbete.

Från STHF:s sida har vi i flera initiativ lyft tandvårdens situation men ser idag väldigt få konkreta resultat på en övergripande nivå. STHF:s bedömning är att parallellt med ett övergripande påverkansarbete behövs konkreta åtgärder för att stärka tandvårdsyrkenas attraktivitet. Arbetsgivare behöver möta arbetstagarnas behov av en god arbetsmiljö och säkerställa förutsättningar för ett långt och utvecklande arbetsliv. Det handlar givetvis även om lön och allmänna villkor.

Håll dig uppdaterad om Sveriges Tandhygienister:

Webb: tandhygienistforening.se, tandhygienisttidningen.se
Facebook: facebook.com/sverigestandhygienistforening
Instagram: [@sverigestandhygienister](https://instagram.com/sverigestandhygienister)